

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MELCHIOR WATHELET
esitatud 30. mail 2017¹

Kohtuasi C-657/15 P

Viasat Broadcasting UK Ltd
versus
TV2/Danmark A/S,
Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – ELTL artikli 107 lõige 1 – Avalik-õiguslik ringhäälinguteenus – Meetmed, mida Taani ametiasutused on võtnud Taani ringhäälinguorganisatsiooni TV2/Danmark kasuks – Mõiste „liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest antav abi“ – Kohtuotsus Altmark

1. Viasat Broadcasting UK Ltd (edaspidi „Viasat“) palub oma apellatsioonkaebusega osaliselt tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse TV2/Danmark *vs.* komisjon², millega Üldkohus tühistas esiteks Euroopa Komisjoni otsuse 2011/839/EL³ osas, milles komisjon leidis, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud, mis kanti TV2 fondi kaudu üle TV2/Danmarkile, kujutavad endast riigiabi, ning teiseks jättis TV2/Danmark A/S-i (edaspidi „TV2 A/S“) hagi, millega paluti see otsus osaliselt tühistada, ülejäänud osas rahuldamata (TV2 A/S on Taanis ringhäälinguteenust pakkuv aktsiaselts, mis asutati selleks, et asendada raamatupidamisarvestuse ja maksustamise mõttes alates 1. jaanuarist 2003 sõltumatu riigiettevõtja TV2/Danmark (edaspidi „TV2“)). See kohtuasi on seotud kohtuasjadega C-649/15 P ja C-656/15 P, milles arutatakse samuti apellatsioonkaebusi vaidlustatud kohtuotsuse peale ja milles ma esitan oma ettepanekud samuti täna. Sellel on kokkupuutepunkte ka kohtuasjaga, milles tehti hiljuti (8. märtsi 2017. aasta) kohtuotsus Viasat Broadcasting UK *vs.* komisjon (C-660/15 P, EU:C:2017:178).

I. Vaidluse aluseks olevad asjaolud

2. Kuna selle kohtuasjani viinud faktilised asjaolud on samad nagu kohtuasja C-656/15 P puhul, viitan selles kohtuasjas tehtava ettepaneku, mille ma esitan samuti täna, punktidele 2–15.

II. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

3. Samadel põhjustel viitan ka kohtuasjas C-656/15 P esitatava ettepaneku punktidele 16–19.

¹ Algkeel: prantsuse.

² Kohtuotsus, 24.9.2015, TV2/Danmark *vs.* komisjon (T-674/11, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2015:684).

³ 20. aprilli 2011. aasta otsus meetme C 2/03 kohta, mida Taani on võtnud ettevõtja TV2/Danmark kasuks (ELT 2011, L 340, lk 1, edaspidi „vaidlusalune otsus“).

III. Apellatsioonkaebus

4. Viasat põhjendab oma apellatsioonkaebust kahe väitega, mis puudutavad õigusnormide rikkumisi, mille Üldkohus pani väidetavalt toime esiteks sellega, et otsustas, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud, mis kanti TV2 Reklamelt TV2 fondi kaudu üle TV2-le, ei kujuta endast riigi ressursse, ning teiseks sellega, et tõlgendas väärtalt teist tingimust, mille Euroopa Kohus on sedastanud oma 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuses *Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415, edaspidi „kohtuotsus *Altmark*“ ja selles kohtuotsuses Euroopa Kohtu nõutud tingimused kui „*Altmarki* tingimused“).

5. Euroopa Kohus otsustas vastavalt oma kodukorra artikli 76 lõikele 2, et tal on kirjaliku menetluse järel piisavalt teavet ning seega ei ole kohtuistung vajalik.

A. Esimene väide

1. Poolte argumentide kokkuvõte

6. Viasat väidab sisuliselt, et otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 220, et komisjon ei oleks pidanud kvalifitseerima vaidlusaluses otsuses 1995. ja 1996. aasta reklaamituluseid „riigiabi“ks, ning seda seepärast, et need tulud ei kujuta endast „riigi ressursse“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, rikkus Üldkohus õigusnormi.

7. Viasati toetab komisjon.

8. TV2 A/S ja Taani Kuningriik vaidlevad sellele argumendile vastu. Nad väidavad sisuliselt järgmist: esiteks ei kujuta kõnesolevad tulud endast riigi ressursse ega seega ka riigiabi, sest need ei pärinenud mitte Taani riigilt, vaid saadi TV2 tegevusest. Teiseks ei ole nende väitel asjaolul, et TV2 Reklame ja TV2 fond olid avalik-õiguslikud üksused, mis kuulusid Taani riigile ja mida kontrollis Taani riik, sellest seisukohast tähtsust ning kolmandaks põhinevad Viasati ja komisjoni väited Taani riigi kontrolli kohta nende üksuste vahendite üle Taani õiguse valel mõistmisel. TV2 A/S väidab ka, et need vahendid ei andnud TV2-le mingit konkurentsieelist.

2. Hinnang

9. Viasati esimene väide on lähedane komisjoni väitele, millega viimane põhjendas oma apellatsioonkaebust kohtuasjas C-656/15 P: komisjon *vs.* TV2/Danmark, sest mõlemad menetlusosalised vaidlevad vastu mõiste „riigi ressursid“ tõlgendusele ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ja sellele, kuidas Üldkohus seda käsitletaval juhul kohaldas.

10. Analüüs, mille ma esitasin oma tänases ettepanekus komisjoni ainsa väite kohta kohtuasjas C-656/15 P, on *mutatis mutandis* ülekantav Viasati esimesele väitele käesolevas kohtuasjas. Piirdun siin seega selle hinnangu sünteesiga. Täielikumal kujul võib nimetatud analüüsi leida selle ettepaneku punktidest 24–97.

11. Mis puudutab esiteks küsimust, kes meetme võttis, siis käsitletaval juhul ei ole vaieldud vastu, et tuleb asuda seisukohale, et ametiasutused olid meetme võtmisega seotud.⁴

⁴ Vt kohtuotsused, 16.5.2002, *Prantsusmaa vs. komisjon* (nn „*Stardust Marine*“ kohtuotsus, C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 52), 19.12.2013, *Association Vent De Colère! jt* (C-262/12, EU:C:2013:851, punkt 17), ning kohtumäärus, 22.10.2014 (*Elcogás*, C-275/13, ei avaldata, EU:C:2014:2314, punkt 22).

12. Mis puudutab teiseks nõuet, et eelis peab olema antud otseselt või kaudselt riigi ressurssidest, siis see ei eelda – nagu ilmneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast –, et selleks, et ühele või mitmele ettevõtjale antud eelist saaks pidada riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, on kõikidel juhtudel vaja tõendada, et toimus riigi ressursside üleminek.⁵

13. Neid kaalutlusi arvestades analüüsingi, *kas otsustades, et komisjon rikkus õigusnormi, kui kvalifitseeris vaidlusaluses otsuses „riigi ressurssideks“ 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud, mis kanti TV2 Reklamelt TV2 fondi kaudu üle TV2-le, tõlgendas Üldkohus seda mõistet „riigi ressursid“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses õigesti.*

14. Nagu Viasat õigesti meenutab, otsustas Euroopa Kohus 16. mai 2002. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Prantsusmaa, nn kohtuotsuses Stardust Marine (C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 37), et „juba Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et [ELTL artikli 107 lõige 1] hõlmab kõiki rahalisi vahendeid, mida avalik sektor võib reaalset ettevõtjate toetamiseks kasutada, ilma et oleks oluline, kas need vahendid kuuluvad või ei kuulu püsivalt riigi vahendite hulka. Seega isegi juhul, kui kõnealusele meetmele vastavad summad ei ole alaliselt riigikassa käsutuses, piisab nende riigiabiks kvalifitseerimiseks asjaolust, et need on pidevalt riigi kontrolli all ning seega pädevatele riigiasutustele kättesaadavad“.⁶

15. Ning Euroopa Kohus otsustas sama kohtuotsuse punktis 38, et „kui komisjon leidis vaidlusaluses otsuses, et niisuguste avalik-õiguslike ettevõtjate vahendid nagu Crédit Lyonnais ja tema tütarettvõtjad on riigi kontrolli all ja seega tema käsutuses, ei tõlgendanud ta [ELTL artikli 107 lõikes 1] kasutatud mõistet „riigi ressursid“ valesti. Kasutades oma valitsevat mõju niisugustele ettevõtjatele, on riik nimelt täiesti suuteline suunama vahendite kasutamist, et rahastada konkreetseid eeliseid teistele ettevõtjatele, kui ta seda soovib“.

16. Käsitletaval juhul on aga teada, et riik (Taani Kuningriik) oli aktsiaseltsi TV2 Reklame ainuaktsionär, sest selle aktsiaseltsi kapital kuulus riigile ning kultuuriminister pidi kinnitama aktsiaseltsi põhikirja ja selle muudatused. TV2 Reklame oli seega täielikult riigi kontrolli all.⁷

17. Ma olen Viasatiga nõus, et kõnesolevate vahendite ülekandmisel TV2 fondi kaudu ei ole tähtsust selle üle otsustamisel, kas tegemist on „riigi ressurssidega“, sest TV2 fond on samuti avalik-õiguslik ettevõtja, mida kontrollib Taani riik.

18. Asjaolu, et riigile kuuluva ja riigi kontrollitava avalik-õigusliku äriühingu vahendid on – nagu on märgitud Euroopa Kohtu praktikas, millele ma äsja viitasin, – „riigi ressursid“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, näib mulle olevat piisav põhjus, et teha ettepanek vaidlustatud kohtuotsus tühistada. Täielikkuse huvides analüüsin ka teisi põhjuseid, mis viivad mind samale järeldusele.

a) Vahendite päritolu ei ole määrava tähtsusega

19. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 208 tuletas Üldkohus üllatuslikult sama kohtuotsuse punktis 201 viidatud kohtupraktikast⁸, tõlgendatuna koostoimes 16. mai 2000. aasta kohtuotsusega Ladbroke Racing *vs.* komisjon (C-83/98 P, EU:C:2000:248) ja 12. detsembri 1996. aasta kohtuotsusega Air France *vs.* komisjon (T-358/94, EU:T:1996:194), et riigi ressursid võivad koosneda ka ressurssidest, mis on pärit kolmandatelt isikutelt, *kas tingimusel, et omanikud on andnud need vabatahtlikult riigi*

5 Vt eelkõige kohtuotsused, 16.5.2002, Prantsusmaa *vs.* komisjon (nn kohtuotsus „Stardust Marine“, C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 36); 30.5.2013, Doux Élevage ja Coopérative agricole UKL-ARREE (C-677/11, EU:C:2013:348, punkt 34), ning 19.12.2013, Association Vent De Colère! jt (C-262/12, EU:C:2013:851, punkt 19).

6 Euroopa Kohus viitab 16. mai 2000. aasta kohtuotsusele Prantsusmaa *vs.* Ladbroke Racing ja komisjon (C-83/98 P, EU:C:2000:248, punkt 50). Vt ka kohtuasjas C-656/15 P minu täna esitatava ettepaneku 15. joonealune märkus.

7 See ilmneb Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (Taani 24. juuni 1994. aasta kodifitseeritud ringhäälinguteenuse seadus, edaspidi „1994. aasta seadus“) (apellatsioonkaebuse lisa A.4, lk 99) artikli 31 lõikest 1. Vt ka vaidlusaluse otsuse põhjendused 80, 89 ja 90.

8 Kohtuotsused, 30.5.2013, Doux Élevage ja Coopérative agricole UKL-ARREE (C-677/11, EU:C:2013:348, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika), ning 15.1.2013, Aiscat *vs.* komisjon (T-182/10, EU:T:2013:9, punkt 104).

käsitlusse (nagu tegid deposiitide ja hoiuste kassa hoiustajad kohtuasjas *Air France vs. komisjon*), *või tingimusel*, et omanikud on need maha jätnud (nagu kohtuasjas *Ladbroke Racing vs. komisjon* käsitletavat võidud, mida kihlvedude sõlmijad välja ei võtnud), ning järeltas sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktides 211 ja 212, et reklaamitulud, millega on käsitletaval juhul tegemist, pärinesid reklaamiklientidelt, kes olid ostnud TV2-s reklaamiaega, ning et järelikult ei saa neid vahendeid pidada Taani riigi kontrolli all olevateks vahenditeks, sest tegemist ei ole vabatahtlikult omanike poolt riigi käsitlusse antud ressursside ega ressurssidega, mille nende omanikud on maha jätnud ja mille haldamise on enda kanda võtnud riik.

20. Mina ei nõustu selle järeldusega, milleni viis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 202–212 esitatud arutluskäik, ja seda kahel põhjusel.

21. Esiteks vastupidiselt vaidlustatud kohtuotsuses märgitule, ei ole konkreetse vahendi päritolul ja asjaolul, et algselt oli see eravahend (käsitletaval juhul raha, mida maksid ettevõtjad, kes soovisid TV2-s reklaami teha), tähtsust, kui analüüsitakse õiguslikku küsimust, kas vahendid, mis liikusid ühe käest teise kätte ning on niisuguse üksuse valduses ja kontrolli all, mis kuulub täielikult riigile, on „riigi“ ressursid. Seega rikkus Üldkohus õigusnormi (eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208, 211 ja 212), kui asetas rõhu muudele asjaoludele kui vahendid ise (ja konkreetsemalt nende päritolule).⁹

22. Teiseks püüab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 208 Euroopa Kohtu kahest kohtuotsusest ekslikult järeldada, et selleks, et kolmandatelt isikutelt pärinevaid vahendeid võiks pidada „riigi ressurssideks“, peab olema täidetud üks või teine kahest „uuest“ täiendavast tingimusest (vt käesoleva ettepaneku punkt 19).

23. Eespool viidatud kohtupraktikas ei ole midagi tõsiseltvõetavat, mis võimaldaks järeldada – nagu on järeldatud vaidlustatud kohtuotsuses –, et avalik-õiguslike ettevõtjate vahendeid tuleb pidada „riigi ressurssideks“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ainult siis, kui nende omanikud on kas andnud need vabatahtlikult riigi käsitlusse või need maha jätnud ja neid haldab faktiliselt riik.

24. See ei ilmne igatahes kuidagi kohtupraktikast, mis on käesoleva kohtuasja asjaoludel asjakohane, st 16. mai 2002. aasta kohtuotsuse *Prantsusmaa vs. komisjon* (nn kohtuotsus „*Stardust Marine*“, C-482/99, EU:C:2002:294) punktides 37 ja 38 – kohtuotsus, mis on pealegi hilisem nendest kahest kohtuotsusest, millele on püütud asjatult rajada vaidlustatud kohtuotsus.

25. Lisaks tuleb märkida, et kui teine nendest tingimustest, mida Üldkohus asjakohaseks peab, (maha jäetud ressursside tingimus) ei ole ilmselgelt käsitletava juhtumi asjaoludega kuidagi seotud, siis esimene (vabatahtlik riigi käsitlusse andmine), on vastuolus isegi Üldkohtu hiljutise praktikaga (kohtuotsus, 27.9.2012, *Prantsusmaa vs. komisjon*, T-139/09, EU:T:2012:496, mille peale ei esitatud apellatsioonkaebust, punktid 63 ja 64).¹⁰

b) Määrava tähtsusega on ametiasutuste kontroll

26. Arvan, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 212, 214 ja 215 õigusnormi, tõlgendades mõistet „kontroll“ liiga kitsendavalt, kui hindas küsimust, kas Taani riik teostas TV2 fondi kaudu kontrolli vahendite üle, mis TV2 Reklamelt TV2-le üle kanti.

⁹ Vt selle kohta minu tänane ettepanek kohtuasjas C-656/15 P (punkt 46 ja järgmised).

¹⁰ Vt minu tänane ettepanek kohtuasjas C-656/15 P, punkt 59.

27. Üldkohus mainib ise vaidlustatud kohtuotsuses (punkt 182), et 1994. aasta seaduse artikli 29 lõikest 2 tuleneb, et TV2 fond sai oma vahendid TV2-s näidatavast reklaamist saadud kasumist. Samast artiklist tuleneb ka, et seda, missugune osa TV2 Reklame kasumist tuli maksta TV2 fondile, otsustas kultuuriminister. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 181 märkis ja nagu näitab vaidlusaluse otsuse põhjendus 81, võis TV2 Reklame kogunenud kasumi osa, mida ei makstud TV2 fondile, kasutada kultuuriminister – Folketingi (Taani parlament) rahanduskomisjoni nõusolekul – eelnevalt moodustatud riigi garantii hüvitamiseks või ükskõik missugusel muul kultuurilisel eesmärgil (vt 1994. aasta seaduse artikkel 33¹¹).

28. Seega olid riigil kõik õigused ja täielik kontroll TV2 Reklame kasumi üle ning *õigusaktidest* ilmnes *otseselt*, et neid vahendeid võib kasutada muudeks otstarveteks kui ülekandmine TV2 fondile.

29. Et kultuuriministril oli võimalus otsustada, et vahendeid kasutatakse muuks otstarbeks kui ülekandmine TV2 fondile, tuleb järeldada, et riik kontrollis neid vahendeid, ükskõik millisel viisil otsustas kultuuriminister tegelikult neid konkreetsel aastal kasutada.

30. Lisaks sai ainult kultuuriminister otsustada, missugune summa kantakse konkreetsel aastal TV2 fondilt TV2-le üle, sest vahendeid võis TV2 fondilt TV2-le üle kanda ainult vastavalt TV2 eelarvele, mille kinnitas kultuuriminister.¹²

31. Seega rikkus Üldkohus õigusnormi, kui esiteks ei võtnud ta oma hinnangu andmisel küsimuses, kas tegemist on riigi ressurssidega või mitte, arvesse asjaolu, et riigil olid kõik õigused ja täielik kontroll TV2 Reklame vahendite üle ning ta võis otsustada, kas need vahendid kantakse üle TV2 fondile või kasutatakse neid muudeks, näiteks kultuurilisteks eesmärkideks, ning teiseks ei võtnud ta arvesse asjaolu, et riik kontrollis TV2 fondi vahendeid täielikult ja võis seega ühepoolset otsustada, mis hetkel tuleb need vahendid TV2-le üle kanda ja missuguses summas.

c) Üldkohus tõlgendas vääralt 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsust PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160)

32. Et põhjendada oma argumenti, et Taani ametiasutused teostasid liiga vähe avalikku kontrolli selleks, et kõnesolevad vahendid võiks kvalifitseerida „riigi ressurssideks“, võrdles Üldkohus käesolevat kohtuasja kohtuasjaga, milles tehti 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsus PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160).

33. Mina arvan vastupidi¹³ (nagu ka Viasat), et need kaks kohtuasja on nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude poolest väga erinevad.

34. 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsuses PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) välistas Euroopa Kohus „riigiabi“ kvalifitseerimise, sest roheline elektrienergia tootjatele tehtud soodustusi „rahastasid eranditult“ elektrienergiat tarnivad eraettevõtjad vahenditest, mille üle riigil „ei olnud ühelgi hetkel kontrolli“ ja mis seega „ei lahku tegelikult kunagi erasektorist“ (vt kohtujurist Jacobi ettepanek kohtuasjas PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2000:585, punkt 166). Ka 5. märtsi 2009. aasta kohtuotsus

11 Vt apellatsioonkaebuse lisa A.4, lk 99. Vt ka vaidlusaluse otsuse põhjendused 81 ja 84.

12 Vt 1994. aasta seaduse artikkel 30 (apellatsioonkaebuse lisa A.4, lk 98 ja 99), millele on viidatud minu tänase kohtuasjas C-656/15 P esitatud ettepaneku 28. joonealuses märkuses.

13 Nagu ka Bacon, K., European Union Law of State Aid, Oxford University Press, 2017, kes pärast oma kommentaari 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsusele PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) jätkab, leides, et „[a] rather different example of the analysis of payments from private parties was the advertising revenues paid to the Danish broadcaster TV2, which the [General] Court held were not State resources despite the fact that the Danish authorities could restrict the percentage of those revenues that was transferred to TV2“ (kohtujuristi kursiiv).

UTECA (C-222/07, EU:C:2009:124; millele Üldkohus samuti vaidlustatud kohtuotsuses viitab) puudutas samamoodi nagu 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsuse PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) aluseks olnud juhtum olukorda, milles asjaomased vahendid ei olnud ühelgi hetkel erasektorist lahkunud.

35. Veel kaks asjaolu võimaldavad näidata erinevusi käesoleva kohtuasja ja 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsuse PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) aluseks olnud juhtumi asjaolude vahel.

36. Esiteks puudutab käesolev kohtuasi vahendite üleminekuid avalik-õiguslikult ettevõtjalt niisuguse otsuse tulemusena, *mille teeb igal aastal kultuuriminister*, samas kui kohtuasjas, milles tehti 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsus PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), oli tegemist *üldkohaldatava õigusnormiga*, mis käsitles ülekandeid, mida mõned ettevõtjad olid kohustatud teisele (peamiselt era)ettevõtjate kategooriale tegema.

37. Teiseks ei olnud asjaomane äriühing (PreussenElektra) kohtuasjas, milles tehti 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsus PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), saanud ülesannet abimeedet hallata, sest tegemist ei olnud hüvitamissüsteemiga, mille kohaselt oleksid äriühingud, mis kandsid ülekulu, saanud hüvitist.

38. Selles kohtuasjas valitud lahendust ei saa seega kohaldada olukorras, kus riik on loonud niisuguse eraldi õigusliku üksuse nagu TV2 Reklame ja on volitanud teda abimeedet haldama.¹⁴

39. Seevastu on käsitletava juhtumi faktilised asjaolud väga sarnased selle kohtuasja omadele, milles tehti 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus Essent Network Noord jt, C-206/06, EU:C:2008:413.¹⁵

40. Avalik-õiguslikku äriühingut (SEP) oli volitatud koguma summasid, mis tulenesid hinnalisast, mida Madalmaade riik oli seadusega kohustanud elektrienergia ostjaid maksma, et võidelda turule mittevastavate kulude vastu. Praktikas maksti seda hinnalisa võrguhaldurile, kes pidi igal aastal loovutama selle tulu SEP-le. Viimane jättis seejärel 400 miljonit Hollandi kuldnat (181 512 086,40 eurot) endale, et katta turule mittevastavad kulud, mis olid 2000. aastal esinenud, ja maksis ülejäägi edasi ministrile.

41. Euroopa Kohus otsustas selles kohtuasjas kõigepealt, et asjaolu, et kõnealune määratud äriühing (SEP) on samal ajal nii tasutava maksu koguja, maksutulu haldaja kui ka selle tulu üks kasusaajatest, on vähetähtis, sest SEPil oli neid erinevaid rolle võimalik eristada ja rahakasutust kontrollida ning seega „seni, kuni see määratud äriühing ei ole 400 miljoni Hollandi kuldna [181 512 086,40 eurot] suurust summat omandanud – millest alates oleks tal seda võimalik vabalt kasutada –, on see summa avaliku kontrolli all ning seega pädevatele riigiasutustele kättesaadav, mis on piisav selleks, et see kvalifitseerida riigi ressurssideks (vt selle kohta 16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-482/99: Prantsusmaa vs. komisjon, nn kohtuotsus „Stardust Marine“, EKL 2002, lk I-4397, punkt 37)“.

42. Seejärel täpsustas Euroopa Kohus, et selles kohtuasjas käsitletav meede erineb meetmest, mida käsitleti 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsuses PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), „mille punktis 59 Euroopa Kohus sedastas, et erakapitalil põhinevatele elektrimüügiettevõtjatele pandud kohustus osta kindlaksmääratud miinimumhindadega taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrit ei too kaasa mingit riigi ressursside otsest ega kaudset üleminekut seda liiki elektrit tootvatele ettevõtjatele. Viimati mainitud juhul ei olnud ettevõtjad riigi poolt volitatud riigi ressursse haldama, vaid neile oli kehtestatud ostukohustus, mida nad pidid täitma oma rahalistest vahenditest“ (kohtuotsus, 17.7.2008, Essent Network Noord jt, C-206/06, EU:C:2008:413, punkt 74).

14 Kohtuotsused, 17.7.2008, Essent Network Noord jt (C-206/06, EU:C:2008:413, punkt 74), 19.12.2013, Association Vent de Colère! jt (C-262/12, EU:C:2013:851, punkt 35), ning kohtumäärus, 22.10.2014, Elcogás (C-275/13, ei avaldata, EU:C:2014:2314, punkt 32).

15 Vt eelkõige punkt 74. Vt ka kohtumäärus, 22.10.2014, Elcogás (C-275/13, ei avaldata, EU:C:2014:2314, punkt 32).

43. Samamoodi nagu kohtuasjas, milles tehti see viimane kohtuotsus, on ka TV2 Reklame sõltumatu avalik-õiguslik asutus, mis loodi eesmärgiga koguda vahendeid reklaamiaja müügiga TV2-s ja neid vahendeid hallata.

44. Sama arutluskäik on õige muide TV2 fondi puhul, sest ta on avalik-õiguslik asutus ning minister võis ka fondi vahendeid käsutada.

45. Samamoodi nagu eespool 14. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsuste puhul kehtestas seadusandja korra, mille kohaselt saab avalik-õiguslik äriühing (käsitletaval juhul TV2 Reklame) hüvitist abi eest, mida ta haldab, käsitletaval juhul õiguse näol turustada TV2 reklaamiaega.

46. Sellele lisandub asjaolu, et TV2 Reklamel ei olnud TV2-lt omaenese rahaliste vahendite abil ostmise kohustust – erinevalt 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsuses PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) käsitletavast juhtumist. Küll aga ilmneb Taani õigusaktidest, et TV2 pidi andma reklaamiaega TV2 Reklame käsutusse ning TV2 Reklame ei olnud seega kohustatud seda reklaamiaega TV2-lt ostma ette kindlaks määratud hinnaga, nagu see oli seoses selle kohtuotsusega.

47. Sellest järeldub, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui leidis, et käesolev kohtuasi on võrreldav kohtuasjaga, milles tehti 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsus PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) – väär tõlgendus, mis etendas põhirolli põhjenduste hulgas, millest lähtudes Üldkohus vaidlusaluse otsuse tühistas.

d) Erinevuse puudumine, mis puudutab litsentsitasudest ja reklaamituludest saadud vahendite päritolu

48. Eelnevast ilmneb – nagu märgib Viasat –, et TV2 fondi vahendite õige kvalifitseerimise huvides on väga oluline, et TV2 Reklame vahendid kvalifitseeritaks „riigi ressurssideks“, sest need jäävad pärast TV2 fondile ülekandmist riigi ressurssideks nagu ka ringhäälingutasudest saadud tulud. Järelikult võib kõik TV2 fondi vahendid kvalifitseerida „riigi ressurssideks“.

49. Ma olen komisjoniga nõus, et see, et Üldkohus eristab reklaamituluseid, mis kanti TV2 Reklamelt TV2 fondi kaudu TV2-le üle, ja tuluseid, mis saadi ringhäälingutasudest, mis kanti TV2 fondilt TV2-le üle, ei ole käsitletaval juhul ei loogiline ega põhjendatud.

50. On raske mõista, mille poolest erinevad vahendid, mida saadakse maksest, mis on seadusega erakasutajatele kehtestatud selleks puhuks, kui nad soovivad vaadata avalik-õiguslikke telekanaleid, vahenditest, mida saadakse maksest, mille tasuvad eraõiguslikud reklaamikliendid, et saada reklaamiaega selles meedias. Mõlemal juhul on tegemist vahenditega, mida kolmandad isikud maksavad avalik-õiguslikule ettevõtjale – olgu see Danmarks Radio või TV2 Reklame – millegi saamiseks.

51. Õigusnormide rikkumised, millele ma tähelepanu juhtisin, näitavadki, miks tegi Üldkohus järelduse, et neid kahte liiki vahendeid tuleb käsitada erinevalt, ehkki need on päritolu poolest samas olukorras.

52. Sellest järeldub, et esimese väitega tuleb nõustuda.

B. Teine väide

1. Poolte argumentide kokkuvõte

53. Viasat väidab, et otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 106, et vaidlusaluse otsuse puhul on rikutud õigusnormi, mis puudutab teise Altmarki tingimuse ulatust, rikkus Üldkohus õigusnormi.

54. Viasati arvates oleks Üldkohus tühistamishagi puhul pidanud lähtuma selle otsuse põhjenduste analüüsist, rajamata oma hinnangut otsuse sellele tõlgendusele, mille esitas menetluse käigus komisjon. Viasat aga väidab, et vastupidiselt sellele, mida Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 97, 99 ja 104–106, ei näita vaidlusaluse otsuse asjakohased põhjendused sugugi, et teine Altmarki tingimus „hõlmab hüvitise saaja tõhususe mõistet“. Viasat arvab, et selle tingimusega, mille kohaselt peavad parameetrid, mille põhjal hüvitis arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud, püütakse vältida mõiste „avalik teenus“ igasugust põhjendamatu kasutamist. Viasat leiab aga, et Taani parlamendi sekkumisest ei piisa, et see tingimus oleks täidetud.

55. Viasati toetab komisjon.

56. TV2 A/S ja Taani Kuningriik vaidlustavad teise väite vastuvõetavuse.

57. Sisulistes küsimustes vaidles TV2 A/S vastu sellele, et Üldkohus rajas oma hinnangu teise Altmarki tingimuse ulatuse osas ainult vaidlusaluse otsuse sellele tõlgendusele, mille komisjon esitas menetluse kirjalikus etapis. Tema sõnul rajas Üldkohus oma hinnangu korraga nii vaidlusaluse otsuse põhjendustele kui ka otsuse sellele tõlgendusele, mille komisjon esitas menetluse käigus. Igal juhul arvab TV2 A/S, et vastavalt teisele Altmarki tingimusele olid hüvitise arvutamiseks kasutatavad parameetrid eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud.

2. Hinnang

58. Ma nõustun TV2 A/S ja Taani Kuningriigiga, et see väide on vastuvõetamatu.

59. Viasat kinnitab, et vaidlustatud kohtuotsuses teise Altmarki tingimuse kohta järeldata puudutab teda isiklikult ja otseselt.

60. Ta nõustub aga samal ajal, et eraldi võetuna ei mõjuta vaidlustatud kohtuotsuse see osa selle resolutsiooni (apellatsioonkaebuse punktid 30 ja 31).

61. Et vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni kohaselt võitis Viasat kohtuasja ning selles ei ole midagi, mis käsitleks teist Altmarki tingimust, ei ole Viasatil vajalikku põhjendatud huvi, mis õigustaks seda, et Euroopa Kohus kontrollib vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, mis käsitlevad nimetatud tingimust.

62. Piisab, kui tõdeda, et peale selle, et teise väitega ei püüta saavutada Üldkohtu otsuse resolutsioonis toodud otsuse täielikku või osalist tühistamist ja see väide tuleb seega tunnistada vastuvõetamatuks ainult sel põhjusel, on sellel väitel mõtet ainult siis, kui nõustutakse TV2 A/S apellatsioonkaebuse esimese väitega kohtuasjas C-649/15 P: TV2/Danmark vs. komisjon – väide, mis käsitleb neljanda Altmarki tingimuse kohaldamist, kuid millega minu täna selles kohtuasjas esitatava ettepaneku kohaselt nõustuda ei saa, ning seepärast tuleb Viasati väidet pidada igal juhul tulemusetuks.

63. Viasati väide, et Euroopa Kohus võib seda väidet sisuliselt analüüsida seepärast, et vaidlustatud kohtuotsuse teist Altmarki tingimust käsitlevad põhjendused puudutavad teda otseselt ja isiklikult, ehkki Üldkohtu vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni kohaselt võitis tema kohtuasja, ei mõjuta seda hinnangut.

64. Seega tuleb see väide jätta vastuvõetamatuse ja igal juhul tulemusetuse tõttu läbi vaatamata.

65. Teise võimalusena tuleb märkida, et ka kohtuasjas C-660/15 P väitis Viasat oma apellatsioonkaebuses, et teine Altmarki tingimus ei olnud täidetud.

66. Euroopa Kohus on selle apellatsioonkaebuse vahepeal 8. märtsi 2017. aasta kohtuotsusega Viasat Broadcasting UK vs. komisjon (C-660/15 P, EU:C:2017:178) rahuldamata jätnud. Euroopa Kohtu sõnul „ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuses, et ELTL artikli 106 lõige 2 ei kohusta komisjoni võtma arvesse teist ja neljandat Altmarki tingimust, et otsustada, kas riigiabi on siseturuga selle sätte alusel kokkusobiv“.

67. Sellest järeldub, et teine väide tuleb tagasi lükata.

C. Vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise tagajärg

68. Et oma esimeses kohtuastmes esitatud neljandas väites, millega põhjendati teise võimalusena esitatud kolmandat nõuet, heitis esimese kohtuastme hageja komisjonile ette õigusnormi rikkumist sellega, et viimane luges riigiabiks summad, mis saadi 1995. ja 1996. aasta reklaamituludest, mis talle TV2 fondi kaudu üle kanti, ning võttes arvesse minu hinnangut apellatsioonkaebuse esimesele väitele, on selge, et Euroopa Kohus peab ka ise nii otsustama ja jätma rahuldamata kolmanda nõude, mille hageja esimeses kohtuastmes teise võimalusena esitas.

IV. Kohtukulud

69. Kodukorra artikli 138 lõikes 3, mida artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on ette nähtud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud poole enda kanda. Kuna TV2 on kohtuvaidluse kaotanud ja Viasat võitnud esimese väite, kuid kaotanud teise väite osas, arvan, et TV2 A/S kohtukulud tuleb jätta tema enda kanda ja mõista temalt välja 50% Viasati kohtukuludest ning mis puudutab ülejäänuid, siis menetlusosalised peavad kandma ise oma kohtukulud.

70. Kohtukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt, mida artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud. Taani Kuningriik kui menetlusse astuja Üldkohtus kannab ise oma kohtukulud.

V. Ettepanek

71. Nendel põhjustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

- tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. septembri 2015. aasta otsus kohtuasjas TV2/Danmark vs. komisjon (T-674/11, EU:T:2015:684) osas, milles Üldkohus tühistas komisjoni 20. aprilli 2011. aasta otsuse 2011/839/EL meetme C 2/03 kohta, mida Taani on võtnud ettevõtja TV2/Danmark kasuks, ainult sel põhjusel, et komisjon leidis, et 1995. ja 1996. aasta reklaamitulud, mis kanti TV2 fondi kaudu üle TV2/Danmarkile, kujutavad endast riigiabi;
- jätta rahuldamata kolmas nõue, mille esimese kohtuastme hageja esitas teise võimalusena;
- jätta apellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata;
- otsustada, et TV2 Danmark A/S kannab 50% Viasat Broadcasting UK Ltd kohtukuludest ja mis puudutab ülejäänuid, siis teised menetlusosalised kannavad ise oma kohtukulud.